

PYHÄJOELLA VIRTAA!

PYHÄJOELLA VIRTAA 2030

Pyhäjoen kuntastrategia

Kunnanhallitus 22.1.2018
Valtuusto 31.1.2018

FCG.

Sisällys

1	Strategiatyön tausta ja toteutus	3
2	Pyhäjoen toimintaympäristö	4
3	Pyhäjoen strategia	7
3.1	Pyhäjoen visio 2030	7
3.2	Arvot	8
3.3	Tavoitteet	8
4	Toimenpiteet ja seuranta	10
4.1	Strategiset arviointikriteerit	10
4.2	Strategiset ohjelmat	11
	LIITE: Strategia-sanakirja	12

1 Strategiatyön tausta ja toteutus

Kuntalaki edellyttää, että kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti.

Pyhäjoki käynnisti strategiatyön jo edellisen valtuustokauden lopulla arvioimalla kunnan nykyistä strategiaa ja siihen liittyviä muutostarpeita. Työ toteutettiin kyselyllä, jonka yhteydessä arvioitiin myös luottamushenkilötyön onnistuneisuutta päättyneellä valtuustokaudella. Lisäksi Pyhäjoen toimintaympäristöä kartoitettiin tieto- ja toimintaympäristön tilastollisella analyysillä, jonka avulla hahmotettiin nykytilaa, toteutunutta kehitystä sekä arvioitiin tulevia muutostrendejä. Kysely ja toimintaympäristön analyysia työstettiin hallituksen seminaarissa (16.–17.3.2017). Pohjatyöllä tuettiin uuden valtuuston strategiatyön käynnistymistä.

Luottamushenkilöt ovat työstäneet strategiaa valtuuston työpajoissa ja seminaareissa (18.5.2017, 26.6.2017, 5.10.2017), jonka tuloksena hahmotettiin Pyhäjoen SWOT, visio, päämäärät sekä niihin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet. Valtuuston ja johtoryhmän lisäksi työhön haluttiin ottaa mukaan kunnan työntekijät ja Pyhäjoen yhteisö.

Strategiatyöhön ovat osallistuneet myös kuntalaiset, järjestöt ja elinkeinoelämän edustajat kyselyn ja yhteisen keskustelutilaisuuden kautta. Sidosryhmille järjestettiin tulevaisuuden Pyhäjokea kartoittava kysely, johon vastasi yhteensä 126 kuntalaista sekä elinkeinoelämän ja yhdistysten edustajaa. Lisäksi järjestettiin "Pyhäjokisten tilaisuus", jossa kuntalaisille esiteltiin kyselytulokset sekä keskusteltiin tulevaisuudesta Pyhäjoella.

Henkilöstön osallistumista strategian valmisteluun korostettiin, sillä heillä nähdään olevan suuri rooli strategian toteuttamisessa. Esimiehet toteuttivat työyhteisöissään työyhteisötehtävän, jossa työyhteisöissä käsiteltiin ja kommentoitiin strategialuonnosta. Tavoitteena oli toisaalta kertoa strategiatyön edistymisestä ja saada työntekijöiden näkemyksiä strategian toteutettavuudesta ja selkeydestä. Esimiehille pidettiin myös yhteinen infotilaisuus, jossa kerrottiin strategiatyön etenemisestä. Työyhteisön koontia esiteltiin valtuustoseminaarissa.

Työskentelyn tulokset on dokumentoitu tähän asiakirjaan, joka koostuu

- Pyhäjoen nykytilan ja muutospaineiden analyysistä (luku 2)
- Pyhäjoen visiosta, toimintaa ohjaavista arvoista sekä visioon nojautuvista päämääristä (tavoitteet ja toimenpiteet) (luku 3)
- Strategian toimeenpanon ja seurannan periaatteista sekä strategisista mittareista (luku 4).

2 Pyhäjoen toimintaympäristö

Alla olevaan kuvioon on tiivistetty strategiatyön aikana arvioituja keskeisimpiä vahvuuksia ja heikkouksia sekä uhkia ja mahdollisuuksia.

Vahvuudet <ol style="list-style-type: none"> 1. Hanhikivi 1 -investoinnit alueelle ja liikenneyhteyksiin 2. Kunnan talous on vakaa Hyvät ja toimivat peruspalvelut 3. Laadukkaat peruspalvelut ja yrityslukio 2 4. Hyvät liikunta ja kulttuurimahdollisuudet Vahva kotiseutuidentiteetti 10 5. Pyhäjokinen identiteetti 10 6. Luonto ja sen mahdollisuudet 1 Luonto ja luonnon läheisyys? 7. Laadukas perusopetus ja monipuolinen yrittäjyytlukio Joustava päätöksenteko 8. Hyvä hallinto ja päätöksenteko 3 9. Henkilöstön sitoutuminen ja 12 Monialainen osaaminen? 4	Mahdollisuudet <ol style="list-style-type: none"> 1. Hanhikivi 1 -hanketta hyödyntäen kasvua ja vakautta 2. Aktiivinen kansalaisyhteiskunta ja yhdessä tekeminen 3. Kansainvälistyvä Pyhäjoki Kaunis kirkonkylä 4. Kaunis kirkonkylä ja viihtyisät kylät 13 5. Matkailun kehittyminen 5 6. Pysyvän asumisen ja vapaa-ajan asumisen yhdistäminen 7. Joen ja meren heikko hyödyntäminen 8 Kasvavat verotulot 6
Heikkoudet <ol style="list-style-type: none"> 1. Väestön vanheneminen 2. Yksittäisen palvelurakenteen ja vähittäiskaupan yksipuolisuus Alhainen työpaikkaomavaraisuus 14 3. Keskustan yleisilme 11 Keskustan yleisilme ja infrastruktuurin kunto 7 Joen ja meren heikko hyödyntäminen 8 4. Tottumattomuus kansainvälisiin asioihin	Uhat <ol style="list-style-type: none"> 1. Kasvun edellyttämien investointien rahoitus Väestömäärän nopea kasvu ja sopeutuminen -9 2. Hallitsematon väestönmuutos Sote-palvelujen saavutettavuus 3. Sote-palvelujen säilyttäminen 15 4. Sote-uudistuksen ja Hanhikivihankkeen viivästys 16 5. Rasisimi 17 6. Kylien ja kyläkoulujen toimintaedellytykset 7. Yhteisöllisyyden heikkeneminen 8. Riittämättömän panostukset ja toimenpiteet matkailun edellytyksiin 9. Alkutuotannon väheneminen

Pyhäjoen kunnan toimintaympäristö sijaitsee Raahen-Kalajokien -talousalueella. Pyhäjoen kunnan asukkaat ovat olleet riippuvaisia naapurikuntien työpaikoista. Tämä näkyy alhaisena työpaikkaomavaraisuutena. Pyhäjoen työpaikkaomavaraisuus on

mahdollista nostaa Hanhikivi 1 -hankkeen myötä 100 %:iin. Se luo mahdollisuuksia myös suurhankkeisiin liittyvien välillisten yritystyöpaikkojen syntymiseen ja sitä kautta paikkakunnan yrityspohjan monipuolistumiseen ja vahvistumiseen. Hanhikivi 1 -hankkeen ja tuulivoimahankkeiden seurauksena kunnan verotulopohja vahvistuu.

Pyhäjoen kunnan vahvuuksia on monipuolinen luonto. Luonnonympäristö tunnetaan etenkin merellisyydestä ja kunnan läpi virtaavasta Pyhäjoesta. Pyhäjoella on mahdollisuus yhdistää pysyvä asuminen ja vapaa-ajan asuminen. Logistiset yhteydet nojaavat vahvasti valtatie 8:aan. Oulun lentoaseman läheisyys on Pyhäjoen vahvuus. Tunnin etäisyydellä Pyhäjoelta on useita rautatieasemia.

Pyhäjoen asukkaat ovat yhteisöllisiä ja aktiivisia toimijoita kansalaisyhteiskunnassa. Väestörakenteen ja väestötaseen vinoumaa aiheuttaa nuorten poismuutto. Työikäisten poismuutto on vähäistä. Paikkakunnalle houkuttelevuutta tulee lisätä erityisesti 25–45 vuotiaiden perheellisten osalta, joille merkityksellistä on toimiva arki, hyvät peruspalvelut sekä lasten turvallinen, mutta myös virikkeellinen kasvuympäristö.

Väestökehityksen kääntymisen kasvuun edellyttää, että uudet asukkaat kotiutuvat ja pääsevät osaksi yhteisöä. Vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksilla ja kulttuuritarjonnalla sekä niiden kehittämällä on tässä suuri merkitys. Asumisen houkuttelevuutta ja edullisuutta tulee korostaa Pyhäjoelle työhön tulevien perheiden tietoisuuteen.

Pyhäjoen kunnan talous on vakaa. Erityisesti sote-menot ovat suhteessa väestön ikä- ja palvelutarveindeksiin nähden alhaiset. Kunta panostaa keskimääräistä enemmän perusopetukseen. Tämä näkyy tuntikehyksessä ja opetusryhmien koossa sekä laatuarvioinneissa. Pyhäjoen yrittäjyydellä on tunnettu monipuolisuudestaan.

Turvallisuuteen/sen tunteeseen liittyvät asiat lisättäisiin (dokumentti tai perusteluosio). 21

Pyhäjoen kunnan toimintaympäristö muuttuu nopeasti Hanhikivi 1 -hankkeen ja tuulivoimahankkeiden seurauksena. Ydinvoimahankkeen suhteen on nähtävissä kaksi erillistä vaihetta, rakentamisvaihe ja käyttövaihe.

Maankäyttöstrategian ja maankäytön toteuttamishjelman lähtöajatuksena on kasvuvoima-strategia, jota on noudatettu v. 2011 lähtien. Kasvuvoimaohjelma tähtää siihen, että kunnan asukasmäärä kasvaa tuhannella asukkaalla vuoteen 2030 mennessä. Tilapäiseen asumiseen varaudutaan 1000 + 1000 -ohjelmalla. Toinen tuhannen asukkaan majoituskylä sijoittuu Hanhikivelle ja toinen tuhat Ollinmäen yrityspuistoon.

Hanhikiven ydinvoimalan rakentamisvaiheen odotetaan kestävän vuoteen 2024 saakka. Rakentamisen aikana työntekijämäärä vaihtelee 1000–4000 välillä. Rakentamisaikana välillisten vaikutusten merkitys korostuu. Pyhäjoen kunta tavoittelee mahdollisimman suurta osuutta rakentamisaikaisesta työvoimasta. Varautuminen tähän tapahtuu siten, että rakentamisaikaista työvoimaa asuu Hanhikiven väliaikaisessa majoituskylässä, Ollinmäen yrityspuiston majoitusalueella ja keskustassa. Hanhikivi 1 -hankkeen käyttövaiheessa Fennovoiman työntekijöitä arvioidaan olevan noin 450. Elinkeinoelämän eri arvioiden mukaan yksi teollinen työpaikka luo ympärilleen 2–3 välillistä työpaikkaa. Tavoitteena on työpaikkojen luominen muuttajien kumppaneille ja perheenjäsenille sekä paluumuuttajien houkuttelu. Käyttövaiheen strategisena tavoitteena on saada Hanhikiven työntekijöistä vähintään puolet asumaan Pyhäjoen kuntaan. Tavoitteeseen valmistaudutaan mahdollisimman monipuolisella asunto- ja tonttipolitiikalla, palvelujärjestelmän kehittämällä ja kunnan

vetovoimaisuuden lisäämisellä luonnon tarjoamia harrastusmahdollisuuksia kehittämällä.

3 Pyhäjoen strategia

3.1 Pyhäjoen visio 2030

Pyhäjoki on hallitusti kasvava kansainvälinen kunta, joka tarjoaa luonnonläheisyyden sekä monipuoliset hyvän elämisen ja yrittämisen mahdollisuudet. 24 ja 27

Visiossa Pyhäjoki tavoittelee hallittua kasvua ja kansainvälistymistä. Tämä nojaa siihen, että kunta hyödyntää mm. ydinvoimahankkeen tuomat mahdollisuudet, mutta samalla arvioi ja ennakoii kasvun mukanaan tuomia haasteita. Kasvulla tavoitellaan sitä, että uusille ja nykyisille pyhäjokisille voidaan kunnan kokoon nähden tarjota keskimääräistä parempi elämisen ja asumisen sekä yrittämisen toimintaympäristö.

Hyvän elämisen mahdollisuuksien takaamisessa Pyhäjoki on vain yksi toimija kuntalaisten, yrittäjien, järjestöjen sekä muiden verkostojen rinnalla. Siten tavoitteena on, että kunta tukee ja mahdollistaa kansalaisten aktiivista toimintatapaa.

Vision toteuttamisen lähtökohtana on, että Pyhäjoki on vetovoimainen, hyvinvoiva ja vastuullinen.

Vetovoimainen Pyhäjoki	Hyvinvoiva Pyhäjoki	Vastuullinen Pyhäjoki
1. Houkutteleva ja kasvava sekä turvallinen? 28	4. Tulevaisuuden turvallinen kasvuympäristö 29	7. Osaava johtaminen ja avoin toiminta
2. Viihtyisä kirkonkylä ja elävät kyläkeskukset	5. Hyvinvointia vahvistava elämäntapa	8. Tasapainoinen ja vakaa talous
3. Yrittäjämönteinen ilmapiiri ja toiminta	6. Aktiivinen kansalaisyhteiskunta vai Aktiivinen/toimiva Yhteisöllisyys 18	9. Luotettava ja vahva omistaja

3.2 Arvot

Pyhäjoen organisaation toimintaa ohjaavat arvot ovat vastuullisuus, rohkeus ja avoimuus. Arvoja noudatetaan sekä kunnallisessa päätöksenteossa että henkilöstön keskuudessa.

Vastuullinen

- Kunnan kaikessa toiminnassa ja taloudessa käytetään kuntalaisten verorahoitusta vastuullisesti. 25
- Kunnan palvelutuotanto on taloudellinen, tehokas ja vaikuttava.
- Kunnan toiminnassa edistetään kestävästä kehitystä ja kansainvälistymistä tukevia ratkaisuja.

Rohkea

- Toimintaa uudistetaan vastuullisesti ja ennakkoiden mutta rohkeasti ja luovasti. 22
- Uusia ideoita arvioidaan ennakkoluulottomasti.
- Rohkaistaan kokeiluihin, joilla voidaan parantaa palveluita tai tuottavuutta.
- Epäonnistumisista opitaan.

Avoim

- Tiedotamme oikea-aikaisesti ja avoimesti, viestinnän pelisäännöt ovat sovittu ja kirjattu.26
- Some-viestinnän ja nettisivujen sekä viestintäosaamisen kehittäminen 23
- Teemme yhteistyötä avoimesti eri toimijoiden kesken ja kuntaorganisaation sisällä.
- Pidämme huolta hyvästä yhteistyöstä nykyisten ja uusien asukkaiden kanssa.
- Huomioimme kansainvälistymisen toiminnassamme.
- Asiakaslähtöinen palvelu ja päätöksenteko sekä niiden arviointi.

3.3 Tavoitteet

A) VETOVOIMAINEN PYHÄJOKI

Houkutteleva ja kasvava

- Hanhikiven kasvun hyödyntäminen
- Matkailun, vapaa-ajan sekä virkistystoiminnan kehittäminen luonnon vahvuuksia korostaen
- Kunnan tunnettavuuden ja markkinoinnin kehittäminen
- Viihtyisien ja monipuolisten asumisvaihtoehtojen tarjoaminen, sujuva arki
- Kilpailukykyisten asumis- ja elinkustannusten varmistaminen
- Turvallinen elämä ja yhteisö 28

Viihtyisä kirkonkylä ja elävät kyläkeskukset

- Keskustan yleisilme ja siisteys
- Kylien elinvoiman tukeminen

Yrittäjämönteinen ilmapiiri ja toiminta

- Kunnan, yritysten ja yrittäjien suunnitelmallinen yhteistyö ja yritysten tarpeisiin reagointi
- Toimivat yritys- ja teollisuuskylät sekä Ollinmäen yrityspuiston kehittäminen
- Pyhäjoen elinvoimaa tukeva yhteistyö naapurikuntien kanssa.

B) HYVINVOIVA PYHÄJOKI

Tulevaisuuden kasvuympäristö 18

- Vetovoimainen yrittäjyyslukio
- Kansainvälisyyttä tukeva opinpolku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle
- Perheiden arkea tukevat varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut sekä oppimisympäristöt
- Tarpeisiin perustuva palveluverkko ja palveluiden järjestäminen

Hyvinvointia luova elämäntapa

- Liikunta-, harrastus- ja kulttuuripalvelujen tason ja saatavuuden ylläpitäminen
- Liikuntaan, kulttuuriin sekä muuhun harrastamiseen kannustaminen
- Maakunnan palveluverkkoon vaikuttaminen

Aktiivinen kansalaisyhteiskunta vai Aktiivinen/toimiva yhteisöllisyys 18

- Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien lisääminen
- Yhteistyö yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa
- Nuorten kannustaminen aktiivisuuteen
- Yhteisöllisyyden lisääminen
- kansainvälisessä ympäristössä

C) VASTUULLINEN PYHÄJOKI

Osaava johtaminen ja avoin toiminta

- Ammatillisen ja poliittisen johtamisen kehittäminen
- Avoin ja eettinen johtaminen ja toiminta
- Oikea-aikainen ja monipuolinen viestintä
- Henkilöstön osaamisen, työhyvinvoinnin ja motivaation kehittäminen

Tasapainoinen ja terve talous

- Taloudelliset, tehokkaat ja vaikuttavat palvelut
- Toiminnan ja talouden pitkäjänteinen suunnittelu ja seuranta

Luotettava ja vahva omistaja

- Tytär- ja osakasyhteisöjen terve talous ja vaikuttava toiminta
- Omistajaohjauksen tehostaminen ja omistusten uudelleenarviointi
- Kestävän kehityksen edistäminen kunnan toiminnassa ja hankinnoissa

4 Toimenpiteet ja seuranta

Strategian sisältöä arvioidaan kahdesti valtuustokaudessa ja tehdään toiminnan ja toimintaympäristön edellyttämiä muutoksia. Seurannan ja arvioinnin avulla voidaan varmistaa päätöksenteon strategisuutta sekä tavoitteisiin sitoutumista. Strategian seurannan kriteeristö muodostuu toimenpiteiden toteutumisesta, mittareiden toteutumisesta sekä tähän liittyvästä analysoinnista.

Strategisten päämäärien ja tavoitteiden sekä strategisten ohjelmien toteutumista raportoidaan valtuustolle talousarviossa ja tilinpäätöksessä.

Strategian tavoitteet, toimenpiteet ja arviointikriteerit sisällytetään talousarvion valmistelun yhteydessä talouden ja toiminnan tavoitteisiin. Strategian vuosittainen toteuttaminen raportoidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä arviointikertomuksen yhteydessä.

Työyhteisöissä täsmennetään kunkin yksikön vastuuta strategisten tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisesta sekä kunnan arvojen noudattamisesta. Henkilökohtaisissa kehityskeskusteluissa esimiehen vastuulla on sopia kunkin henkilön kanssa yksikön tavoitteiden toteuttamisesta sekä kunnan strategisten tavoitteiden edistämisestä. Rekrytointitilanteissa viestitetään kunnan strategisista tavoitteista ja arvoista.

4.1 Strategiset arviointikriteerit

Alla on strategian seurannan tueksi määritelty seurannan strategiset arviointikriteerit, joiden toteutumisesta seurataan ja raportoidaan valtuustolle.

VETOVOIMAINEN	2016	2025	2030
Asukasmäärä	3 200	3700	4 200
Yritysten toimipaikat	250	300	350
Työpaikkaomavaraisuus	66 % (2014)	100 %	100 %
Työllinen työvoima 19	?	?	?
HYVINVOIVA	2016	2025	2030
Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu	112,9	105	100
Kuntalaisten tyytyväisyysarvio (1 – 5)	-	4	4
Äänestysaktiivisuus kuntalaisvaaleissa	68,3 %	70 %	70 %
VASTUULLINEN	2016	2025	2030
Kriisikuntamittarit (yksikään kriisikuntamittarin arvo ei toteudu),	1 arvo täyttyy (konsernin)		0 arvoa täyttyy

	suhteellinen velkaantuminen)		
Kestävä kehitys 20		HINKU	HINK
Henkilöstön tyytyväisyys	8,39	8,50	8,50

* Kriisikuntamittareiden toteutuminen vuonna 2016

Kriteerit ja raja-arvot 2016	Pyhäjoki
Kunnan kertynyt ali/ylijäämä, €/as (<0)	3 938
Konsernin kertynyt ali/ylijäämä, €/as (<0)	4 502
Konsernin vuosikate, €/as (<0)	667
Tulovero-% (>20,86)	20,25
Konsernin lainamäärä, €/as (> 9 230)	6 244
Konsernin suhteellinen velkaantuminen, % (>50 %)	62 %

4.2 Strategiset ohjelmat

Vetovoimainen Pyhäjoki

- Maankäytön ohjelma
- Asuntopoliittinen ohjelma

Hyvinvoiva Pyhäjoki

- Hyvinvointiohjelma ja -kertomus

Vastuullinen Pyhäjoki

- Omistajapoliittinen ohjelma
- Henkilöstön kehittämisohjelma

5 LIITE: Strategia-sanakirja

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategiadokumentissa esiintyviä termejä:

Strategiaosio	Osion kuvaus
Visio	Visio on tavoitteellinen kuvaus, mitä Pyhäjoki haluaa olla vuonna 2030.
Arvot	Kunnan arvot ovat yhteinen käsitys siitä, mikä meille on tärkeää ja arvokasta. Arvoja noudatetaan kunnallisessa päätöksenteossa ja arkisessa työssä kunnan eri työyhteisöissä.
Päämäärät	Päämäärät ovat keskeiset asiat, joissa onnistumista vision toteuttaminen edellyttää. Päämääriä on yhdeksän. Päämäärät ovat koottu kolmen teeman alle: Vetovoimainen Pyhäjoki, Hyvinvoiva Pyhäjoki sekä Vastuullinen Pyhäjoki. Päämääriin sitoudutaan strategisella ja operatiivisella tasolla.
Tavoitteet ja toimenpiteet	Toimenpiteisiin on määritelty olennaisia kärkitoimenpiteitä ja tavoitteita. Nämä kuvaavat tarkemmin sitä, miten päämäärää toteutetaan.
Strategiset arviointikriteerit	Päämäärien toteutumista arvioidaan arviointikriteereillä, joille on asetettu tavoitetasot.
Arviointikriteerit	Jokaiselle tavoitteelle on asetettu määrälliset ja/tai laadulliset mittarit sekä tavoitetasot. Näitä hyödynnetään kunnan talousarviosuunnittelussa.